

آمار مصرف داروهای هورمونی در سال ۷۳ و نیمه اول سال ۷۴

دکتر علی منتصری^(۱) - دکتر وحید محلاتی - مهندس غلامرضا پرور

بین کورتیکواستروئیدها از نظر عدد در نیمه اول سال ۷۴ پرنیزولون با ۶۴ میلیون عدد اول بوده (جدول شماره ۲) و از نظر ارزش، آمپول هیدروکورتیزون و آمپول بتامتازون قرار گرفته‌اند. (جدول شماره ۲).

از نظر تعدادی هورمونهای جنسی شامل استروژن‌ها، پروژستین‌ها، ضد بارداری‌های خوراکی، آندروژن‌ها و آنتی‌آندروژن‌ها، آنابولیکها و محرکهای تخمدان با ۳۴۸ میلیون عدد در سال ۷۳ پر فروشترین داروهای هورمونی بوده‌اند. این روند در شش ماهه سال ۷۴ نیز با ۲۷/۷ درصد رشد همچنان ادامه دارد (جدول شماره ۴ و ۵).

علت اصلی سرگروه بودن این داروها بدلیل مصرف ۱۳۴ میلیون عدد قرص کنتراستپتو LD و سایر داروهای جلوگیری کننده از بارداری بوده است. البته ناگفته نماند که این گروه داروها به دلیل موجودی بسیار بالای مراکز بهداشتی در سال ۷۳ از بازار چندانی برخوردار نبوده و ضرورت دارد که با توجه به نرخ رشد جمعیت آموزشهای لازم در جهت مصرف بیشتر از داروهای این روش پیش‌گیری ارزان انجام گیرد

داروهای هورمونی در سال ۷۳ با ۷۲۷ میلیون عدد فروش به ارزش ۲۴ میلیارد ریال ۵/۱٪ کل بازار دارویی کشور را به خود اختصاص داده‌اند. داروهای مذکور به دلیل تخصصی بودن از دو خصیصه مصرف منطقی دارو درمانی را برخوردارند:

اول اینکه کمتر با این گونه داروها خود درمانی صورت می‌گیرد، دوم اینکه بیشتر تجویز کنندگان داروهای مذکور متخصصین و فوق تخصص‌های رشته‌های زنان، زایمان و نازایی، غدد و روماتولوژی می‌باشند داروهای هورمونی موجود در لیست دارویی ایران شامل عدد است که در ۹ گروه به شرح جدول شماره یک و جداول شماره ۴ و ۵ بازتاب یافته است.

از کل ۳۴ میلیارد ریال فروش داروهای هورمونی، کورتیکواستروئیدها با فروش ۱۵/۸ میلیارد ریال نصف بازار داروهای هورمونی را تشکیل داده و با روند رشد قابل توجه در شش ماهه اول سال ۷۴ نسبت به دوره مشابه از ۹۸/۳ درصد رشد برخوردار بوده‌اند. البته علت اصلی این رشد فزاینده، کمبود مقطعی اقلام مذکور در سال قبل بوده است.

نام دسته	سال ۷۳		درصد رشد نسبت به سال ماقبل	شش ماهه اول ۷۴	
	تعداد ×۱۰۰۰	ارزش ×۱۰۰۰		تعداد ×۱۰۰۰	ارزش ×۱۰۰۰
استروژن‌ها	۱۸/۵۸۵	۳۶۲/۰۳۶	۲۷۸	۲۰/۳۵۹	۱/۲۷۲/۴۰۰
پروژستین‌ها	۲۴/۹۳۰	۱/۵۷۵/۵۵۵	۳۴۰	۱۱/۳۲۱	۸۷۴/۲۶۴
کنتراسپتیوهای خوراکی	۲۸۵/۴۰۱	۳/۴۰۶/۲۹۱	-۰/۲	۱۱۱/۶۶۵	۱/۸۶۱/۸۱۰
آندروژن‌ها	۳/۷۰۶	۷۹۹/۵۳۲	۶۲/۷	۴/۷۶۹	۳۵۳/۱۱۳
آنتی‌آندروژن‌ها	۱/۰۰۶	۴۱۱/۱۹۹	۲۵۵/۶	۱/۴۵۶	۱/۱۱۱/۱۳۷
آنابولیک‌ها	۵/۱۵۶	۱/۲۲۲/۲۷۰	۷۸/۱	۱/۸۳۸	۶۱۵/۹۴۰
محرک‌های تخمک‌گذاری	۸/۹۰۲	۲/۸۱۰/۶۷۱	۴۰۵	۲/۵۷۲	۲/۹۱۱/۰۱۵
مینرالوکورتیکوئیدها	۲۱/۳۹	۱۲۲/۱۱۷	-۵۴/۸	۸۵۶	۲۳۴/۳۵۸
گلوکوکورتیکوئیدها	۱۳۹/۵۲۳	۱۵/۷۰۳/۷۴۸	۹۸/۳	۱۰۵/۶۹۴	۱۲/۳۵۳/۰۰۳
پایین آورنده قند خون (انسولین + خوراکی ضد دیابت)	۱۲۴/۹۷۳	۲/۰۵۶/۲۵۷	۵۱/۴	۱۰۵/۹۷۴	۱/۷۷۵/۹۵۴
هورمونهای تیروئید	۶۵/۶۵۵	۷۱۰/۸۳۵	۷۰	۴۳/۱۳۴	۵۰۴/۴۲۴
داروهای ضد تیروئید	۲۶/۰۴۶	۲۱۱/۱۴۴	۴۷/۴	۳۴/۷۳۶	۲۷۱/۷۲۷
هورمون‌های هیپوفیز خلفی	۱۱/۲۹۵	۱/۲۱۳/۱۹۴	۵۷/۶	۲/۶۴۸	۷۰۶/۳۰۵
شل‌کننده‌های تخمدان (ایزوکسوپورین)	۱۰/۶۰۹	۱۹۰/۹۵۸	۳۴۰/۳	۲/۰۷۶	۳۷/۳۶۸
متفرقه (داناژول)	۱/۸۲۲	۳۹۳/۵۵۶	۱۹۰/۴	۲/۹۷۱	۱/۰۵۴/۸۷۳
هورمون رشد	۸۲	۱/۶۰۴/۶۹۸	۲۲۰/۵	۳۶	۱/۳۳۹/۴۵۳

آمار فروش عددی و ریالی هورمونهای در سال ۷۳ و نیمه اول ۷۴ به تفکیک دسته‌های درمانی

وارداتی گران قیمت این گروه مثل دانازول، سیپروترون استات، سیپروترون کمپاندو هورمون رشد همیشه تابعی از واردات بوده و هرگز به دلیل کمبودهای مقطعی بازار ثابتی پیدا نکرده است.

از جمله داروهای بحث‌انگیز هورمونی داروهای محرک تخمک‌گذاری است و این داروها به نوبه خود رقم بسیار بالایی از ارز داروها را به خود اختصاص می‌دهند و بدین علت با توجه به شرایط تخصیص ارز، موجودی آنها و توزیع به موقع این داروها مورد سؤال بوده و مشکلاتی را به همراه داشته است. هر چند که پروتکل‌های مدونی برای استفاده از داروهای محرک تخمک‌گذاری متداول نبوده و این باعث افزایش مشکلات گردیده است.

نام دارو	فروش ریالی ×۱۰۰۰	فروش تعدادی ×۱۰۰۰
کنتراسپتیدو LD	۷۹۹/۵۳۲	۱۳۴/۴۵۷
گلی بن گلامید	۱/۰۷۸/۶۰۵	۱۱۵/۱۸۲
کنتراسپتیدو HD	۴۹/۵۶۹	۶۴/۳۰۳

جدول شماره ۶- پرفروشترین داروهای هورمونی از نظر تعدادی در سال ۷۳

و قطعاً با توجه به سن باروری پیش‌بینی مصرف منطقی این داروها فوق‌العاده بیشتر از رقم مذکور است. (جدول شماره ۶)

در بین سایر گروه‌های داروهای هورمونی، فروش ۱۱۵ میلیون عدد قرص گلی‌بنگلامید بسیار شاخص بوده و نشان‌دهنده افزایش بیماری دیابت می‌باشد، هر چند که با تولید داخلی انسولین انسانی روند مصرف انسولین نیز روبه رشد است. هورمون‌های تیروئید و ضد تیروئید نیز با افزایش تعداد متخصصین غدد و تشخیص به موقع این گونه بیماریها مصرف روز افزونی دارد، بطوریکه در سال ۷۳ کلاً ۶۵ میلیون عدد از این داروها مصرف شده و جالب اینجاست که رشد ۴۷ درصدی این گروه در سال ۷۴ احتمالاً نشانه کمبود داروهای مذکور در سال ۷۳ می‌باشد.

رقم مصرف قرص لووتیروکسین، لیووتیرونین و قرص تیروئید در سالهای گذشته نیز بسیار بالا بوده ولی معلوم نیست به چه دلیل مصرف داروهای ضد تیروئید در سال ۷۳ و ۷۴ از رقم رشد بسیار بالایی برخوردار گردیده‌اند، شاید شیوه درمان تغییر کرده و یا علل دیگری براین موضوع دلالت دارد.

در هر حال داروهای هورمونی بیشتر بعد از تشخیص دقیق تجویز می‌گردند و بازار داروهای

انواع هورمونها	تعداد ×۱۰۰۰	ریال ×۱۰۰۰	درصد رشد در سال هافصل
هورمونهای جنسی	۳۳۷۶۸	۹۸۵۳۹۹	۲۷/۷
استروئیدهای فوق کلیوی	۱۲۲۳۷۶	۱۸۰۲۰۳۹۸	۱۰۷/۵
تنظیم کننده‌های قندخون	۱۲۴۹۷۳	۲۰۵۶۲۵۷	۵۱/۳
هورمونهای تیروئید	۶۵۶۵۵	۷۱۰۸۳۵	۷۰
داروهای ضد تیروئید	۲۶۰۳۶	۲۱۱۱۳۳	۳۷/۳
هورمونهای هیپوفیز خلفی	۱۱۲۹۵	۱۲۱۳۱۹۳	۵۷/۶
شل کننده‌ها عضله رحم	۱۰۶۰۹	۱۹۰۹۵۸	۳۴/۳
هورمون رشد	۸۲	۱۶۰۲۶۹۸	۲۲۰/۵
متفرقه	۱۸۲۲	۳۹۳۵۵۶	۱۹/۳

جدول ۴- فروش عددی و ریالی زیر گروههای هورمونی در سال ۱۳۷۳

انواع هورمونها	تعداد ×۱۰۰۰	ریال ×۱۰۰۰
هورمونهای جنسی	۱۵۸۹۷۹	۹۰۰۵۶۸۴
استروئیدهای فوق کلیوی	۱۰۶۹۶۵	۱۳۹۴۳۵۲۸
تنظیم کننده‌های قندخون	۱۰۵۹۷۴	۱۷۷۵۹۵۲
هورمونهای تیروئید	۴۳۱۳۴	۵۰۴۴۲۴
داروهای ضد تیروئید	۳۴۷۳۶	۲۷۱۷۲۷
هورمونهای هیپوفیز خلفی	۲۶۴۸	۷۰۶۳۰۵۴
شل کننده‌ها عضله رحم	۲۰۷۶	۱۳۳۹۴۵۳
هورمون رشد	۳۶	۳۷۳۶۸
متفرقه	۲۹۷۱	۱۰۵۴۸۷۳

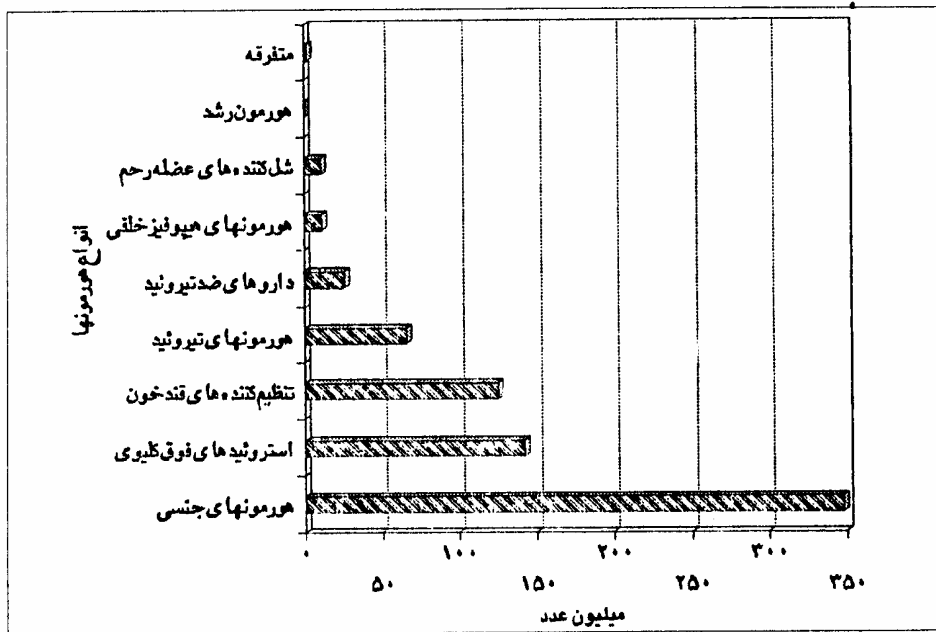
جدول ۵- فروش عددی و ریالی زیر گروههای هورمونی در شش ماه اول سال ۱۳۷۴

نام دارو	فروش ریالی ×۱۰۰۰	فروش عددی ×۱۰۰۰
پردنیزولون قرص	۲/۳۰۵/۷۸۶	۶۴/۰۵۰
آمپول بتامتازون LA	۲/۰۶۵/۶۱۱	۷/۶۳۰
هورمون رشد	۱/۳۳۹/۴۵۳	۳۶

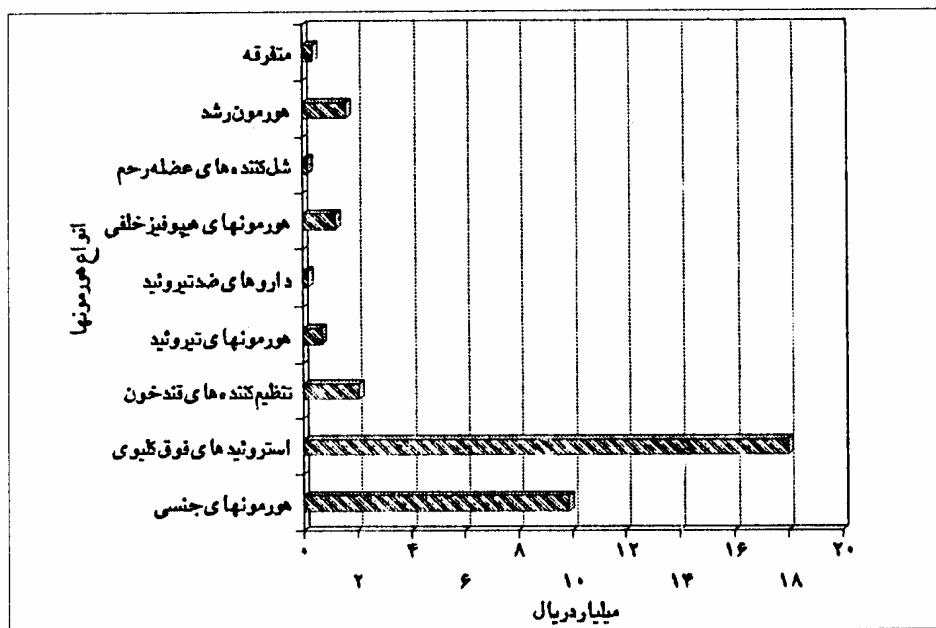
جدول ۲- پرفروشترین داروهای هورمونی از نظر ارزش در نیمه اول ۷۳

نام دارو	فروش ×۱۰۰۰	تعداد ×۱۰۰۰
آمپول هیدروکورتیزون	۳/۳۴۷/۵۹۵	۱/۲۰۴
آمپول بتامتازون	۳/۱۳۶/۱۷۶	۱۴/۷۴۷
قرص پردنیزولون	۲/۲۷۸/۵۸۷	۶۳/۵۴۵

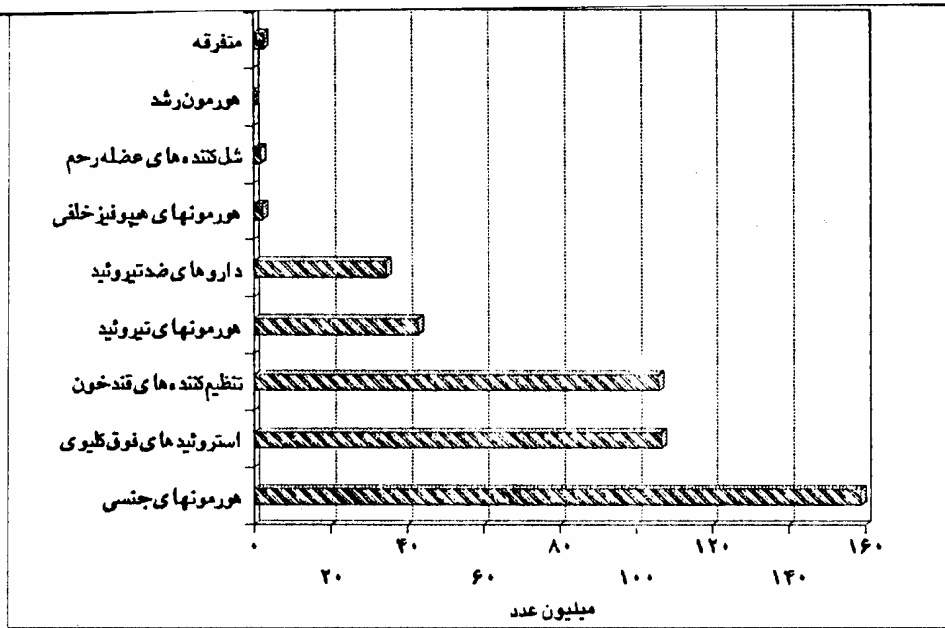
جدول شماره ۳- پرفروشترین داروهای هورمونی از نظر ارزش ریالی در سال ۷۳

نمودار ۱- فروش عددی زیر گروههای هورمونی در سال ۷۳

نمودار ۲- فروش ریالی زیر گروههای هورمونی در سال ۷۳

نمودار ۳- فروش عددی زیر گروه‌های هورمونی در شش ماهه اول سال ۷۴

نمودار ۴- فروش ریالی زیر گروه‌های هورمونی در شش ماهه اول سال ۷۴

پانویس:

۱- در تهیه آمار فوق از اطلاعات آماری، اداره آمار و اطلاعات مدیریت دارو و غذای وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی استفاده شده است.